

ČRNUŠKI GLAS

glasilo

Četrtna skupnost Črnuče

številka 6

december 2020

UVODNIK

Rešujmo življenja, ne praznikov

ŽARKO HOJNIK

Tam zunaj je trenutno hladno. Zataknilo smo se sredi jeseni in prinesla je vse, česar smo se bali: nobenega kina, nobenega gledališča, lokali so zaprti, zvečer moramo vsi ostati doma. Z novimi vladnimi ukrepi za preprečitev širjenja koronavirusa se prebudijo spomini na spomladansko zaustavitev, ki so bili včasih za mnoge travmatični. Nekaj je jasno: zdravstvena kriza nam bo pozimi spet prinesla duševne izzive. Kako se spopasti s tem?

Če bomo uspešni, bomo lahko božič in novo leto preživel bolj normalno, kot smo krompirjeve počitnice. »Vsekakor pa bo zima dolga,« je v govoru državljanom in državljanom dejal predsednik vlade Janez Janša. Slovenija trenutno doživlja déja vu, vendar to ni zabloda spomina. Ker smo že zelo dobro seznanjeni s tem, kaj nas čaka v prihodnjih mesecih, tako kot spomladi, si vlada prizadeva z drastičnimi omejitvami stikov pod nadzorom zmanjšati število okužb s koronavirusom.

Po vsej državi je treba čim bolj zapreti javne objekte in restavracije, prepovedati zabavne prireditve in omejiti javne stike, praznovanja na trgih in v stanovanjih. V tem ne iščimo le težav, temveč tudi rešitev. Zaprtje javnega življenja bo izziv za vse, to je jasno, in če nam je spomladansko zaprtje kaj pokazalo, nam je pokazalo to, da socialna izolacija povzroči strahove in depresijo ter lahko vpliva na naše počutje.

Zadnjih nekaj mesecev je bilo za ljudi zelo napornih. Znana in neznana normalnost traja dlje, kot je bilo pričakovati. Hkrati poletni oddih ni trajal dolgo in nam je pobral moči. V tej znani in hkrati novi situaciji je še posebno težko to, da se je večina ljudi v zadnjih mesecih obnašala razumno, zdaj pa imajo občutek, da so zaradi tega kaznovani. Vendar so trenutne razmere drugačne.

Mraz deluje z roko v roki z virusom in mu ni mar za posledice. Bližajoče se izredno stanje bo razdelilo družbo v dve skupini, kot je bilo spomladi. Za polovico prebivalstva je bilo spomladansko zaprtje omejeno z eksistencialno negotovostjo, prevetimi zahtevami šolanja na daljavo in

VIRUS NE BO ZMAGAL. To dejstvo je treba vedno imeti v mislih.

omejenim prostorom. Druga polovica je doživljala zaustavitev javnega življenja kot raj za upočasnitev. Kot čas, ki ga končno imajo zase in za svoje najdražje. Ta razkol se bo ponovil.

Toda kako ne izgubiti poguma in ostati optimistični kljub naraščanju potrjenih primerov okužbe in strožjim omejitvam? In morda celo izvleči kaj dobrega iz ponovnega mirovanja družbenega življenja? Kako premagati svoj notranji šibkejši jaz?

Zavedajte se, da bodo stvari spet drugačne: virus ne bo zmagal. To dejstvo je treba vedno imeti v mislih. Samo virus je, znanstveniki so že razvili veliko cepiv. Tudi če ne vemo, kako dolgo bo trajalo, je to končen proces in ne trajno stanje. Osredotočite se na pozitivne stvari namesto na stvari, ki niso več mogoče. Letos se odpovejte eksotičnim praznikom ali smučanju v tujini.

Zaklenjenost ni izguba nadzora. Nekateri ljudje menijo, da zaradi koronavirusa nimajo več nadzora nad svojim življenjem. To je lahko nevarno, saj ustvarja ozračje, v katerem cvetijo teorije zarote. Vsakdo, ki se ujame v takšen vzorec, si mora še naprej prizadevati, da bi ohranil nadzor nad svojim življenjem.

Ukvarjajte se s športom, četudi so fitnesi, bazeni in zabavišča zaprti. Še naprej redno vadite in telovadite. Sprehod in tek sta zmeraj mogoča. Načrtujte svoj vsakdan tudi v domači pisarni. Moto je torej: potegnite jasne meje. Čeprav bi morali šole in vrtci ostati odprti, kolikor je le mogoče, se seveda lahko zgodi, da delovni čas staršev presega šolske dejavnosti. Pazite, da svojemu nadrejenemu ne boste pozabili povedati, da imate doma vzporedne obveznosti in da ne morete nemoteno delati. Treba je tudi najti rešitve, da bo vaše življenje čim bolj podobno tistemu pred pandemijo.

To pomeni: dvignite telefon, uporabite družabne medije in videoklice, da se pogovorite z znanci, prijatelji in družino. Postavite si cilje, toda bodite realni. Tudi sami si privoščite počitek. Načrtujte dan na kavču in si dovolite lenariti. Drugim razkrijte svoje načrte, prijatelje, družino ali znanca pa prosite, da vas na to kdaj opomni. Popolne varnosti ni, vedno jo spremlja tudi nevarnost. Kljub razdeljeni družbi bi lahko poskusili drug drugemu stati ob strani, in naše življenje se bo spremenilo. Nima smisla biti zamerljiv. To kugo lahko prebrodimo le skupaj. Vsak se mora potruditi, da to doseže, četudi to za vse ne pomeni enako. Rešujmo življenja, ne praznikov!

MINEVA 30 LET OD PLEBISCITA, KI JE POPELJAL SLOVENIJO V SAMOSTOJNOST

Plebiscit o samostojnosti Slovenije je potekal 23. decembra 1990. Slovenski volivci smo se odločali o vprašanju, ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država.

Po zakonu o plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, ki ga je 6. decembra 1990 sprejela republiška skupščina, se je morala, da bi bil plebiscit uspešen, o vprašanju pozitivno opredeliti več kot polovica volilnih upravičencev.

Rezultati so bili razglašeni 26. decembra. Na plebiscitu se je 88,5 odstotka volivcev in 95 odstotkov udeleženih odločilo za samostojno in neodvisno Slovenijo.

25. junija 1991 je slovenski parlament sprejel ustavni zakon za uresničitev temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije, deklaracijo o neodvisnosti in več zakonov, s katerimi je Slovenija prevzela prejšnje pristojnosti federacije na svojem ozemlju. Ž. H.

ČRNUŠKI GLAS

Izdajatelj: Mestna občina Ljubljana, Četrtna skupnost Črnuče,

Dunajska 367, 1231 Ljubljana Črnuče, ISSN 2670-7012

Telefon: 01 561 57 90

e-pošta: crnuski.glas@gmail.com

Glavni in odgovorni urednik: Žarko Hojnik

Uredništvo: Darko Rozinec, Ksenija Drole, Josip Marinič, Smiljan Mekicar

Lektorica: Urška Jarnovič

Tehnični urednik: Sergej Murko

Tisk: Delo d.o.o.,

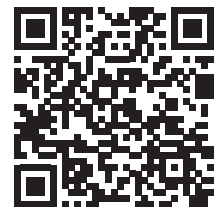
Tiskarsko središče,

Dunajska 5,

Ljubljana

Naklada: 4.500 izvodov

Naslovnica: Foto Žarko Hojnik

Prepovedana je vsakršna reprodukcija, distribucija, predelava ali dajanje na voljo javnosti avtorskih del ali njihovih delov v tržne namene brez sklenitve ustrezne pogodbe.

KORONAVIRUS V DEOS CENTRU STAREJŠIH ČRNUČE

Sodelovanje zaposlenih je ključ do uspeha

DEOS Center starejših Črnuče smo uspešno ščitili pred vdorom okužbe do 6. novembra, ko nam je novozaposlena sporočila, da je bila na testiranju in da so ji potrdili okužbo z virusom sars-cov-2.

Preden sva z glavno sestro Matejo Vodnjov prejeli novico, ki je za nekaj časa spremenila življenje v domu, sva zaposlenim vsak dan govorili, da vdor virusa v dom lahko preprečimo le z odgovornim ravnanjem. Nošenje zaščitnih mask, temeljito umivanje rok in razkuževanje površin ter merjenje temperature najmanj dvakrat na dan so bili naša rutina. Vendar je kljub nekajmesečnemu trudu virus zašel tudi k nam.

Konec tedna, ki je sledil, je bil odločilen. Zaposleni so pozorno spremljali zdravstveno stanje stanovalcev. V ponedeljek, 9. novembra, smo z antigenskiimi hitrimi testi potrdili okužbo s koronavirusom trem stanovalkam. V centru smo takoj vzpostavili rdečo cono. Stanovalce oddelka, na katerem smo odkrili okužbe, smo prosili, naj ostanejo v sobi. V tednu, ki je sledil, smo ponovili testiranja in potrdili še pet primerov okužbe.

Povezali smo se s koordinatorico, epidemiologinjo, z vodjo Mikrobiološkega inštituta v Ljubljani. Z domskim

zdravnikom dr. Igorjem Gostičem smo dnevno sodelovali, vsako jutro smo zaposlenim dali jasna in neposredna navodila ter jih seznanjali s situacijo glede virusa v našem domu. Vsi smo vedeli vse. Videokonference z upravo in drugimi direktorji DEOS Centra ter glavnimi sestrami so organizirane dvakrat na teden. Lahko smo slišali dobre prakse naših sestrskih centrov, prav tako smo vedeli, kakšnih napak ne smemo narediti. Najpomembnejša je bila opora, ki smo jo prejeli.

Danes menim, da nam je prav sodelovanje prineslo rezultat, da smo 27. novembra še zadnji stanovalki preselili nazaj v njuni sobi. Vsi stanovalci so okužbo preboleli, danes se počutijo dobro – tako kot so se počutili pred okužbo.

Tri tedne, ko je bila vzpostavljena rdeča cona, smo se trudili, da bi bilo življenje stanovalcev v domu čim manj spremenjeno. Omogočali smo jim telefonske klice, videoklice, svojci so prihajali pod balkone in prinašali pakete za stanovalce. Zaposleni so napatke in sladke dobrote iz domskega bifeja stregli po sobah oziroma na oddelkih. Vse fizioterapevtske naprave smo postavili na oddelke, vsak dan smo organizirali telovadbo in različne

aktivnosti, vendar v manjših skupinah. Veliko časa smo namenili individualnim pogovorom.

Tudi za zaposlene je bilo to obdobje stresno. Predvsem za ekipo, ki je bila zadolžena za delo v rdeči coni. Dvanajsturni delovnik v popolni zaščitni opremi so premagovali dan za dnem, noč za nočjo. Strah je bil prisoten, vendar sta bila pozitivna naravnost in timski duh močnejša od občutka nemoči v boju z nevidnim sovražnikom.

Tako kot smo spomladanski čas izkoristili za prenovu domskih prostorov, smo tudi tokrat stanovalcem pripravili presenečenja. Uredili smo knjižnico, preuredili recepcijo in skupno jedilnico. Generalno smo očistili vse oddelke.

Upamo, da bomo praznike v DEOS Centru starejših Črnuče pričakali v miru. Se pa zavedamo, da nas virus lahko obišče že jutri. Z izkušnjami, ki smo jih dobili, verjamemo, da se bomo še naprej uspešno borili proti nevidnemu sovražniku.

Ob tej priložnosti bi rada zaželela sokrajanom zdrave in mirne praznike ter vas vse povabila k spremljanju naše spletne strani www.deos.si/crnuce/.

Mateja Žiher Jurinjak,
direktorica DEOS Centra starejših Črnuče

JANI MALOVIČ, OSNOVNOŠOLSKI PROFESOR ŠPORTA

Vsak dan pojdite najmanj za eno uro ven, ne glede na vreme

INTERVJU

»Pametno gibanje« naredi vsakdanje življenje šolarjev in njihovih staršev bolj aktivno in zdravo. Pogovarjali smo se z Janijem Malovičem, profesorjem športa na Osnovni šoli narodnega heroja Marksa Pečarja Črnuče. Analiziral je, kakšne posledice lahko pusti socialna izolacija na zdravju ljudi, in svetoval, kako se lahko ljudje vseh starosti še vedno gibljejo.

Šolarji ostanejo doma do nadaljnjega. Zdi se kot »policijska ura«. Kako naj spravim otroka od mobilnega telefona?

Zelo preprosto: Jurček, odloži mobilnet in pojdi ven, greva skupaj na sprehod, morda na kolo, teč ... Ali: Luka, mislim, da si danes že dovolj uporabljal telefon, pojdi na zrak ... Če s tem ne dosežemo zelenega in otrok ne odloži telefona ali ne gre od računalnika, smo naredili napako že prej.

STARŠI DIGITALNIH MEDIJEV NE BI SMELI DOJEMATI KOT SOVRAŽNIKA, AMPAK BI JIH MORALI UPORABITI ZA POVEČANJE PRIVLAČNOSTI GIBANJA.

Otrok naj ve, da pretirana uporaba mobitela škodi njegovemu razvoju. Vsako gibanje, ne glede na to, kako majhno je, je dobro in koristno. Življenjske razmere in starost otrok imajo seveda pomembno vlogo. Če imate vrt, naj bodo otroci čim več tam, saj je več prostora za tek, skakanje in igranje z žogo. Če ni vrta, bodite v stanovanju iznajdljivi in kreativni. Na primer opravljanje šolskih nalog med sedenjem, skakanje med gledanjem televizije itd. Starši smo zgled otrokom, in če mi »visimo« na telefonu in se ne gibljemo, bo podobno tudi pri otrocih.

Kako to povezati z digitalnimi mediji?
Digitalizacija je v teh časih nujna in gotovo se bo uporaba teh medijev

povečevala. To ni nujno slabo, če je uporaba prilagojena starostni stopnji. Predvsem naj otrok ne preživi preveč časa pred zaslonom. Če pa že, naj bo del zaslonskega časa namenjen gibanju. Se pravi, da otrok sodeluje s športno vadbo, prikazano na zaslonu. Starši digitalnih medijev ne bi smeli dojemati kot sovražnika, ampak bi jih morali uporabiti za povečanje privlačnosti gibanja. Torej, morda postavite otroka na svoj fitness sledilnik in si postavite cilj, da bo naredil dovolj korakov.

Ali lahko oče in otrok čez dan naredita več korakov v stanovanju?

Več kot zunaj? Težko. Ampak če se namenita določen čas korakati na mestu ali stopati na stol, delati počepa, je to možno. Plesne igre in aplikacije z idejami za igre so idealne za mlajše otroke. Za motivacijo je nujno, da so vaje in

izvedba prilagojene starostni stopnji otrok.

Kaj bi priporočili učencem, ki so se prisiljeni učiti doma?

Vsak dan pojdite najmanj za eno uro ven, ne glede na vreme. Sprehod ni dovolj, nujni so tek, hitra hoja, sprehod v klanec, denimo Rašica ali Olska gora, kolesarjenje, rolanje, plezanje. Sledite navodilom učiteljev športa in izvajajte priporočene vaje. Ko opravite videokonferenco, vstanite, se razgibajte ... Če ste končali vse videokonference, ugasnite računalnik.

Kaj dobro poteka na šoli v zvezi z gibanjem?

Pandemija covid-19 je povzročila velike spremembe v vsakdanjem šolskem življenju. Fizična vzgoja v skladu s tehničnimi zahtevami je prekinjena. Namesto

INTERVJU

tega imajo učenci ustrezne vadbene ponudbe, ki so združljive z zaščito pred okužbami ...

Da otrok ne obremenjujemo preveč s sedenjem pred zaslonom, pri športu za zdaj ne prakticiramo videokonferenc, ker imajo tega otroci že dovolj. Namesto tega jim vsak teden damo navodila, katere vaje naj izvajajo. Ob

koncu tedna nam napišejo, kaj so izvedli. Poleg tega jim damo navodilo o vsakodnevnem gibanju, naj gredo ven, teč, kolesarit ... Uvedli smo tudi »minuto za zdravje«, kar pomeni, da otroci najmanj enkrat na dan izvedejo zaporedje vaj, ki smo ga posneli in jim ga poslali. Traja približno osem minut in zajema različne vaje z žogo, brez,

vaje za raztezanje, krepilne vaje, vaje za spretnost, ravnotežje ... Predvideno je, da te vaje učenci izvajajo ob glavnem odmoru. Priporočimo jim, da tudi večkrat na dan.

Če bo šolanje na daljavo potekalo dlje časa, bomo vsaj enkrat na teden tudi mi pripravili videokonferenco, na kateri bodo učenci vadili ob našem vodenju.

INTERVJU

Kaj naj počnem kot starejša oseba?

Tudi starejši ne smejo pozabiti na gibanje. Od sprehoda do razteznih vaj, vaj za moč. Vaje za ravnotežje so zelo priporočljive, če ne obvezne. Na internetu je veliko primernih vaj, če imajo možnost in znanje, da si jih ogledajo, je to zelo priporočljivo. V teh časih je koristno, če vnuki vadijo z njimi. Seveda je odvisno od zdravstvenega stanja. Gibanje je nedvomno ena izmed najpomembnejših dejavnosti, ki je nikakor ne smemo opustiti in zanemariti. Vsak naj ga vključi v dnevno rutino. Morda gledanje televizije stoje ali ob hoji na mestu ipd.

Se ljudje bojijo posledic, na primer »epidemije debelosti«, če bodo več tednov ostali doma?

ne, opustitve kajenja in tako dalje dolg, intenziven proces in da je na začetku to zelo težko, tudi s psihološkega vidika. Nekdo, ki je šele vključil kondicijske treninge v svoj tedenski urnik in je našel družbeno skupino, bo, ko bo javno življenje znova odprto, imel veliko težav s ponovnim aktiviranjem urnika.

Vas skrbi, kaj bi lahko zaprtje javnega življenja pomenilo za šport?

Resno me skrbi. Kot športni trener na Črnučah vidim, da lahko pomanjkanje treningov za nekatere športnike pomeni tudi potencialno izgubo kariere. Odvisno je seveda od posameznega športa, vsekakor pa prekinitvev trenajnega procesa za nekaj mesecev v mladostni dobi lahko pomeni, da bo športnik težko

nadoknadal določene veščine. Socialni stiki bodo manjkali, zlasti ljudem, ki živijo sami in nimajo možnosti za družinske stike. Za mnoge ljudi, ne glede na to, ali so aktivni ali neaktivni kot gledalci, je šport kraj družbenih odnosov.

Trenutno ni enostavno biti aktiven in ohranjati kondicijo. Zaradi splošnih uredb kot odziva na pandemijo covid-19 so fitnes centri zaprti, športni klubi pa trenutno ne morejo ponuditi tečajev. Svetujem vam, da še naprej redno vadite in se ukvarjate s športom. Po mojem mnenju šport ob covidu-19 ne bo izgubil pomena. To se bo ponovno aktiviralo.

Hvala, Jani, ker ste nam v teh koronavirusnih časih govorili o gibanju za ljudi vseh starosti. **Žarko Hojnec**

ČE IMATE VRT, NAJ BODO OTROCI ČIM VEČ TAM, SAJ JE VEČ PROSTORA ZA TEK, SKAKANJE IN IGRANJE Z ŽOGO. ČE NI VRTA, BODITE V STANOVANJU IZNAJDLJIVI IN KREATIVNI.

Žal se mi zdi, da ne. Vendar se očitno ne zavedajo dolgoročnih posledic pomanjkanja gibanja. Opažamo, da se otrokom zmanjšujejo motorične sposobnosti, kar je posledica trenutnih razmer. Pravzaprav v naši družbi že imamo »epidemijo debelosti« ali »pandemijo debelosti« po svetu. Edina razlika je, da bolezen ni prenosljiva v smislu virusne okužbe. Debelost, diabetes in podobno niso nalezljivi, povzročijo pa veliko smrti po svetu. Za stopnjo debelosti v družbi kultura gibanja ni edini odločilni dejavnik, pomembne so tudi prehranjevalne navade.

Dlje ko je javno življenje zaprto, večja je nevarnost, da se bo vedenje ljudi spremenilo. Česa natančno se bojite? Iz študij vemo, da je sprememba vedenja v smeri več gibanja, zdrave prehra-

NA SPREHODU

Osnovnošolca na sprehodu ob Savi na Črnučah. Nadvse vestno nosita zaščitno masko tudi na prostem. FOTO DARKO SIUKA

OB KONCU LETA

FOTO ŽARKO HOJNIK

Kužno leto se poslavlja: Moje mesto se pripravlja

Če bi lani v tem času pripravljaj članek *Moje mesto se pripravlja*, bi najbrž razmišljal, kakšna bo božično-novoletna podoba Ljubljane in Slovenije. Žal so trenutne razmere daleč od idiličnih

trenutkov in silvestrskih večerov, kot smo jih bili vajeni.

Ob skrbeh, ki nas tarejo zaradi epidemije covid-19, se v družbi večja breme revščine in neenakosti, social-

nih konfliktov in izključenosti. Vse več ljudi je izpostavljenih velikim stiskam in trpljenju. Eni se vdajo in v samoti klonejo, drugi se odzivajo agresivno. Oboje prispeva k razraščanju socialne

patologije. V takih razmerah nobena družba na dolgi rok ne more napredovati. Kdor bi rad trajno spodbujal ljudi, da živijo srečno in človeka vredno življenje, mu sodobni nemški zdravnik in profesor Joachim Bauer, avtor knjige *Princip človeškosti: zakaj smo po naravi nagnjeni k sodelovanju, sve-tuje predanost vrednotam skupnosti* tako, da lahko vsakdo v sodelovanju z drugimi najde svoje mesto in smisel življenja. Na dlani je tudi spoznanje, da so za prenovo sveta, ki ga duhovnik dr. Anton Jamnik v istoimenski knjigi poimenuje *Svet osamljenih tujcev*, nujne korenite spremembe.

Svet osamljenih tujcev je proizvod tiste miselnosti, ki nas je s pohlepom, brezobzirnostjo in odtujenostjo pripeljala na rob preživetja. To ni naravno niti človeka vredno življenje, saj smo, kot pravi Bauer, ustvarjeni za sodelovanje in socialno življenje. V tem duhu so Združeni narodi in države podpisnice, med katerimi je tudi naša država, septembra 2015 sprejeli krovni dokument o trajnostnem razvoju sveta do leta 2030 z okrajšavo Agenda 2030. Njeno glavno sporočilo je: *Spremenimo naš svet za ljudi in planet*. Agenda 2030 vsebuje 17 ciljev, ki so odločilni za preživetje ljudi in planeta. Z istim namenom je nastal slogan *Moje mesto se pripravlja*. Na svetu je nosilna misel kampanje Združenih narodov *Odporni na nesreče: Moje mesto se pripravlja (Making cities resilient: My city is getting ready!)*. V kampanjo je vključenih pet slovenskih občin: Kamnik, Kobarid, Logatec, Murska Sobota in Velenje.

Svetovna kampanja s sloganom *Moje mesto se pripravlja* je po namenu tesno povezana z Agendo 2030. Ta v 11. cilju ugotavlja, da je zaradi čezmerna poslabšanja svetovnih razmer in zahtevnih (hibridnih) varnostnih groženj nujno razvijati vključujoča, varna, odporna in trajnostno naravna mesta, skupnosti in naselja. Do leta 2030 je treba zmanjšati število umrlih in prizadetih ter gmotno škodo zaradi naravnih in drugih nesreč. Skladno s 16. ciljem Agende 2030 pa povsod občutno zmanjšati vse oblike nasilja in s tem povezane primere nasilne smrti. Izkoreniniti zlorabo in izkoriščanje

otrok, trgovino z njimi, vse vrste nasilja nad otroki, ženskami ter drugimi šibkejšimi ljudmi in skupinami. Občutno omejiti nezakonite finančne tokove in trgovino z orožjem, povečati zaseg in vračilo ukradenega premoženja ter se boriti proti vsem oblikam organiziranega kriminala in korupcije. Tudi z mednarodnim sodelovanjem okrepiti zmogljivosti za preprečevanje skrajnega nasilja in terorizma, naravnih in drugih nesreč, epidemij in širjenja nalezljivih bolezni.

SKUPNO DOBRO

Seveda nobena kampanja niti celotna družba ne more biti uspešna, če uresničevanje ciljev ni podprto s trdno namero in ustreznim programom, da lahko pod enakimi pogoji sodelujejo vsi prebivalci, mediji, strokovna in širša javnost. Glede tega je naša država z vidika zagotavljanja javne varnosti in zaščite pred nesrečami primerljiva z državami Evropske unije in svetovno skupnostjo. Dejansko pa je bolj kot formalna ureditev in teoretično razglabljanje pomembno doseganje ciljev javne varnosti v lokalnem okolju. Ne le izkustvo s covidom-19, temveč tudi mnoge nedolžne tarče skrajnega nasilja, nasilne radikalizacije in terorizma po svetu opozarjajo, da so v marsičem tragična bilanca in postranske (kolateralne) žrtve brezbriznosti, pomanjkanja razumne previdnosti in odgovornosti za javno varnost v lokalni skupnosti.

Formalne rešitve so jasno zapisane v zakonodaji in programskih dokumentih nacionalne varnosti o sistemu in odgovornosti za varnost in zaščito v lokalni skupnosti. Pri strateškem upravljanju in obvladovanju varnostnega tveganja je na lokalni ravni z zakonom določena obveznost občinskega programa javne varnosti. Občinski svet ga sprejme na predlog župana tako, da na podlagi ocene varnostnega tveganja v občini podrobneje določi še vrsto in obseg nalog občinskega redarstva. Za usklajenost občinskega programa javne varnosti s predpisi in programskimi dokumenti države ter z varnostnimi potrebami v občini sta po zakonu izrecno odgovorna župan

in vodja organizacijske enote policije oziroma komandir policijske postaje, pristojne za območje določene občine ali četrtne skupnosti. V svoji vlogi strateškega orodja javne varnosti, zaščite pred naravnimi in drugimi nesrečami je tako občinski program primerljiv tudi s tem, kar s sloganom *Moje mesto se pripravlja* v svetovnem merilu zajema istoimenska kampanja Združenih narodov. Vse skupaj se na prvi pogled zdi precej zapleteno. V bistvu pa gre za dokaj preproste reči, ki razumne ljudi od nekdanj spodbujajo k skupnemu dobru in javnemu interesu, da se tako izognejo prekletstvu sveta osamljenih tujcev. Drug z drugim, da strpno in obzirno komunicirajo o zadevah, ki so pomembne za javno varnost, preživetje in napredek za vse.

Za konec se brez pretirane nostalgije spominjam časov, ko smo se celo smejali kampanjam v slogu *Nič nas ne sme presenetiti*. Z uprizoritvami skrajnih razmer so pristojne službe redno preigravale možne scenarije in ukrepe za obvladovanje nevarnosti naravnih in drugih nesreč, kriminala in skrajnega nasilja. S prebivalci so razvijale dobro prakso, če bi se varnostne grožnje dejansko zgodile. Bistvo je znova v tem, kar je v človeški naravi, da smo bitja, ustvarjena za sodelovanje in socialno življenje. Za strpno in obzirno, etično komuniciranje drug z drugim, ne morda besno lajanje po družbenih omrežjih. V nasprotju s svetom osamljenih tujcev etično komuniciranje že od starodavnih časov velja za eno od najpomembnejših vrlin ali kreposti ljudske, razpravljaljoče (deliberativne) demokracije, saj je najpristnejša oblika medčloveškega odnosa in družbenega življenja.

Medtem se kužno leto 2020 nezadržno poslavlja. Ob zahtevnih problemih resnici na ljubo pušča tudi kar nekaj dobrih razlogov, da z novim letom izstopimo iz sveta osamljenih tujcev v boljšo prihodnost za vse. Zato zaključujem s sloganom *Moje mesto se pripravlja* in iskrenimi željami, da bi vam, drage bralke in bralci *Črnuškega glasa*, leto 2021 z vso srečo, zdravjem in osebnim zadovoljstvom nazdravljalo. mag. Bečir Kečanović

ZAPIS PRIČEVALCA

Dan suverenosti slovenskega naroda in Republike Slovenije

Pogovor z generalmajorjem JLA Jovanom Pavlovom

Dan suverenosti, ki žal ni dela prost dan, je praznik, ki zaznamuje uspešen konec procesa osamosvojitve Slovencev in Slovencev ter drugih narodov, ki živijo v Sloveniji, in je mejnik vzpostavitve lastne suverene države Republike Slovenije. Bežno bi vas rad spomnil na zaporedje dogodkov ter zgodovinskih obeležij teh dogodkov:

- izveden referendum o samostojnosti in neodvisnosti ter objava rezultatov referenduma – 26. december 1990: dan samostojnosti in enotnosti;
- sprejetje temeljne ustavne listine, ustavnega zakona in deklaracije o neodvisnosti – 25. junij 1991: dan državnosti;
- umik Jugoslovanske ljudske armade in opazovalcev EU iz Republike Slovenije – 25. oktober 1991: dan suverenosti. Rad bi osvetlil zgodovinske okoliščine in pomen dogodkov pred 29 leti na Slovenskem, zlasti v Luki Koper, kjer so potekali sklepni prizori.

Kot veste, so poleg bojnih akcij takratne Milice in Teritorialne obrambe (TO) bistveno vplivale na potek procesa

osamosvojitve tudi aktivnosti nosilcev političnih in strokovnih funkcij v državni upravi ter drugih. Spomnim naj na pogajanja v Zagrebu (3. in 4. julija 1991 – prekinitvev obstreljevanja): dr. Dušan Plut, Miran Bogataj in mag. Boris Žnidarič. Tri dni pozneje sem se udeležil tudi pogajanja na Brionih, kjer je bila sprejeta tako imenovana brionska deklaracija – zamrznitev osamosvojitvenih dejavnosti za tri mesece in prihod opazovalcev EU v Slovenijo.

Po sprejetem sklepu takratnega predsedstva SFRJ (18. julija 1991) o umiku JLA iz Slovenije se je začelo obdobje intenzivnih pogajanj delegacije Republike Slovenije, ki jo je uspešno vodil pokojni Miran Bogataj in v kateri sem od začetka sodeloval, z delegacijo Jugoslovanske ljudske armade preostanka SFRJ.

10. oktobra 1991 v Beogradu in 18. oktobra 1991 v Ljubljani smo dogovorili še zadnje podrobnosti umika JLA z območja Republike Slovenije iz Luke Koper proti Jugoslaviji. Zakaj Luka Koper, se boste vprašali. Odločitev je bila politična, ob sugestiji pogajalske skupine.

Možnosti je bilo več: prek Madžarske, iz tržaške luke ali koprške luke. Odločitev je bila Luka Koper, na kar smo se dobro pripravili.

19. oktobra 1991 pozno zvečer sva s pokojnim polkovnikom TO Danijelom Kuzmo, častnikom v RŠTO, napisala sklep o imenovanju poveljstva skupine za vodenje »Operativne akcije umika JLA iz Republike Slovenije«, ki so ga podpisali ministra za notranje zadeve in obrambo ter načelnik RŠTO. Bil sem imenovan za poveljnika akcije. V akciji, ki je trajala od 20. do 26. oktobra 1991, je na naši strani sodelovalo osem članov poveljstva, od tega dva iz RŠTO, ostali iz Milice, 58 pripadnikov PEM UNZ Koper, 22 pripadnikov SEM MNZ, 28 pripadnikov SE MORIS in štirje pripadniki PŠTO Primorske, štirje pripadniki VIS in 20 pripadnikov varnostne službe Luke Koper. To po namenu in strukturi sestavljeno moštvo je bilo neposredno podrejeno poveljstvu akcije.

Spoprijemali smo se s provokacijami ter nespoštovanjem dogovora o iznosu osebne oborožitve in odvozu 200 kosov nebojnih vozil JA, vendar provokacijam nismo nasedli. Svoje delo smo opravili strokovno in etično profesionalno. Naj omenim še resno grožnjo Kopru in Koprčanom, ki jo je že prvega dne povzročilo vplutje rušilca JVM z imenom Koper. Z odločnim pogajanjem smo dosegli njegovo izplutje in nemoteno vkrcavanje pripadnikov JLA na šolsko ladjo Galeb, ki je bila takrat v funkciji tovorne ladje.

Gotovo imamo še vedno pred očmi prizore zmede in neorganiziranosti politično izrabljene in vojaško poražene JLA tistega večera, tj. 25. oktobra 1991, ko se je iztekal že tako pretečen datum moratorija po brionski deklaraciji za umik JLA, zato sem nekaj po 23.30 ukazal generalu Pavlovu, naj nemudoma konča vkrcavanje vozil in vojaštva, ker morajo do polnoči

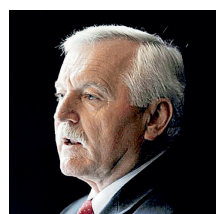
zapustiti teritorij Republike Slovenije. Ukaz sem trikrat ponovil iz oklepnega vozila Milice BOV. Pripadniki JLA so se vkrcali na obe ladji do 23.45. Opolnoči

so se po vsej Sloveniji oglasile sirene in zazvonili cerkveni zvonovi. To je bila simbolna oznanitev: Slovenija je suverena in neodvisna država!

Ob enih zjutraj, tj. 26. oktobra 1991, sem postrojenim miličnikom oziroma takrat že policistom, pripadnikom TO in drugim izrekel pohvalo in zahvalo za požrtvovalno, predano in odlično opravljeno delo.

Ob 10. uri tega dne, tj. 26. oktobra 1991, je bila v Kopru proslava s častnim postrojem enot Policije in TO ter predajo poročila takratnemu predsedniku republiškega predsedstva Milanu Kučanu. To je bilo dan po tem, ko je bila vojna in varnostna naloga umika JLA iz Slovenije uspešno in učinkovito opravljena in ko smo že deset ur slavili zmago in suverenost.

Hvala vsem tedanjim miličnikom, pripadnikom TO, pripadnikom VIS, pripadnikom varnostne službe in vodstvu Luke Koper, predstavnikom medijev ter drugim za požrtvovalno in profesionalno opravljeno delo.

dr. Boris Žnidarič, univ. dipl. pravnik, pomočnik ministra za notranje zadeve in namestnik poveljnika Milice/Policije (1990–1993),

udeleženec pogajanj v Zagrebu (3.–4. 7. 1991), udeleženec pogajanj na Brionih (7.–8. 7. 1991), stalni član pogajalske skupine RS – JLA (julij–oktober 1991), poveljnik operativne akcije umika JLA iz RS Luka Koper (20.–26. 10. 1991) FOTO WIKIMEDIA.ORG

Odvez in izplutje malteškega trajekta Venus

Pregled postrojenih enot TO, SEP in policije v Luki Koper

ZDRAVJE

Moč vitamina D

Ob 2. novembru, ki je tudi svetovni dan vitamina D (imenujemo ga tudi sončni vitamin), sem znova poudaril pomen tega vitamina, ki ima v telesu vlogo steroidnega hormona in vpliva na okrog 200 funkcij ter ima eno od ključnih vlog pri normalnem delovanju človeškega telesa. Odgovoren je tudi za povečano absorpcijo kalcija, magnezija in fosforja v črevesju. Pomemben je za zdravje kosti in prispeva k delovanju imunskega sistema.

Vitamin D zmanjša nevarnost za akutno okužbo dihal na tri načine: ohranja tesne stike med celicami, spodbudi makrofage k eliminaciji virusov z ovojnico s potjo katelicidin in defenzin in z zniževanjem produkcije pro-vnetnih citokinov prironega imunskega sistema, s čimer ga ublaži.

Od marca sem si prizadeval ozaveščati javnost o pomenu vitamina D v času respiratornih okužb in epidemije covid-19. V priporočilih 10. korakov v boju proti covidu-19 sem mu namenil 7. korak.

Z ekipo zdravnikov sem konec marca 200 slovenskim domovom za starejše (DSO) poslal dopis, podprt s študijami o dobrobiti vitamina D v času respiratornih okužb. Kasneje je francoska študija pokazala, da je bila umrljivost oskrbovancev DSO, ki so prejeli vitamina D, 17,5-odstotna, tistih, ki ga niso prejeli, pa več kot 55-odstotna. Za Slovenijo podobne študije nimamo.

V začetku aprila sem se povezal z avtoriteto slovenske endokrinologije, profesorico Marijo Pfeifer, ki je pripravila priporočila za infektologe. Tudi poleti sva skupaj ozaveščala javnost o pomenu vitamina D.

Prepričan sem, da je poletno obdobje z boljšimi ravnmi vitamina D močno zmanjšalo posledice covid-19. To podpira dejstvo, da se na južni polobli s prehodom v pozno pomlad, bogato z

UVB-žarki, končuje epidemija, umrljivost je tam zdaj nizka, praktično takšna, kakršna je bila pri nas poleti.

Infektologi so me 20. oktobra povabili na predavanje s predložitvijo vseh dokazov študij o dobrobiti nadomeščanja vitamina D v času pandemije covid-19. Za pomoč sem prosil profesorico Pfeifer in na poziv infektologov sva naknadno skupaj s profesorjema Alojzom Ihanom in Igorjem Pravstom napisala priporočila za nadomeščanje vitamina D v času respiratornih okužb in pandemije covid-19.

Priporočila temeljijo na znanstvenih dognanjih številnih randomiziranih študij iz časa pred covidom-19, na približno 47 študijah iz časa covid-19 in na pomembni prvi randomizirani študiji, opravljeni na 67 bolnikih iz Cordobe. V tej študiji je le eden izmed 50 bolnikov, ki so prejeli vitamin D, potreboval zdravljenje v enoti intenzivne terapije in nihče ni umrl, v skupini 26 bolnikov, ki ga niso prejeli, pa je potrebovala intenzivno terapijo polovica in dva sta umrla.

Priporočila zajemajo tako področje preventive, pri čemer je za vse pre-

bivalstvo od oktobra do konca maja priporočljiv vnos vitamina D3 od 800 do 2000 IE. Zelo ogroženim posameznikom je za morebitne posledice covid-19 svetovan odmerek od 1000 do 2000 IE vse leto – starejši od 70 let, zdravstveni delavci, kronični bolniki, svojci obolelega in visokorizični stiki. Nosečnicam je svetovan preventivni odmerek od 1500 do 2000 IE. Posameznikom s čezmerno telesno težo so svetovani podvojeni odmerki.

Za bolnike s covidom-19 je priporočljiv vitamin D3 takoj po pozitivnem brisu, in sicer 14.000 IE/dan štiri dni, nato pa enkrat na teden. Če bolnik potrebuje bolnišnično zdravljenje, se vrednosti dodatno korigirajo po meritvi ravni presnovka D3, torej 25(OH) D3.

Epidemija covid-19 je v neslutnem razmahu. Vitamin D ima dokazane mehanizme delovanja na imunski sistem, s katerimi lahko izboljša naravno odpornost proti akutnim virusnim (in drugim) okužbam dihal in z zaviranjem pretirnega vnetnega odgovora ublaži njihov potek. Prva interventna raziskava z večjimi odmerki vitamina D pri bolnikih s pljučnico covid-19 je pokazala izjemno ugodne učinke na potek bolezni.

V Sloveniji je jeseni in pozimi visoka prevalenca pomanjkanja in hudega pomanjkanja vitamina D, slednje zlasti pri najbolj ogroženi skupini, oskrbovancev DSO. Zato svetujemo nadomeščanje vitamina D v obliki holeciferola (vitamin D3) po zgornjih priporočilih, da zmanjšamo pojavljanje okužb z virusom sars-cov-2 in ublažimo potek bolezni pri okuženih bolnikih, zlasti pri tistih s pomanjkanjem vitamina D in z dejavniki tveganja za hujši potek in slabe izide bolezni.

Dokument smo s sodelavci pripravili v času pandemije covid-19 zaradi odsotnosti nacionalnih priporočil. Priporočamo, da se ga uporablja do sprejetja nacionalnih smernic na tem področju. Upam, da boste zdravi prebrodili zimsko-spomladansko obdobje.

asist. **Darko Siuka**,
dr. med., specialist gastroenterolog,
Interna klinika UKC Ljubljana

FOTO DANIELA CONSTANTINI/PEXELS

DRŽAVNI PRAZNIK

Dan reformacije – dan tolerance

WSEM Slo

uenzom / Gnado / Wyr / Wyl
 host inu prami Spofna
 ne boshye / stufi Jez
 susa Christusa
 prossim.

LObi kerzhenio
 ki / Jest sem / lete
 stute is fuetiga
 pisma (inu nih
 islage vte peis/
 ni shloshene) ktere vsaki fastop
 ni zhlouit / kir boshe vnebu pryri
 ima veiditi inu derfhati / ham
 tudi to litanio inu ano pridigo/
 vle te buquice / pustill prepisati
 vnasb iesig / Bogu nazhast inu
 hdozbrumu vsem mladim tar
 preprostim ludem nashe deshez
 le. Sakai is tih / se vsaki lahka
 A ui

Od leta 1992 je zadnji oktober pri nas državni praznik in dela prost dan. Tokrat bomo obudili spomin na izvore tega praznika.

Reformacija je bila versko, kulturno in politično gibanje v 16. stoletju. Začelo se je s pomembnim dejanjem teologa Martina Lutra leta 1517, ki je zaznamovalo tudi kulturni razvoj Slovencev, predvsem prek razvoja slovenskega knjižnega jezika, kar je omogočil izid prve slovenske tiskane knjige *Katekizem*, ki jo je napisal Primož Trubar.

Martin Luter je 31. oktobra 1517 na vrata cerkve v nemškem mestu Wittenberg pribil 95 tez, ki so pozivale k drugačnemu delovanju katoliške cerkve. Največji problem so zanj bili cerkveni odpustki, predvsem odpustki za mrtve v vicah, širše pa je zahteval preprostost cerkve, ki bi se odrekla čaščenju svetnikov, ni dovoljeval postavljanja cerkve nad državo, in najpomembneje, verjel je, da bi moral vsak vernik brati *Sveto pismo* v maternem jeziku. Luter je sprva zahteval reformo in drugotno delovanje katoliške cerkve, ker pa ga je ta zavrnila, je nastala nova cerkvena organizacija – luteranska cerkev.

Lutrova želja, da bi moral vsak vernik brati *Sveto pismo* v maternem jeziku, je pomembno vplivala na razvoj književnosti v manjših jezikih, tudi v slovenskem.

Reformacijsko gibanje je zaznamovalo slovenski prostor predvsem z nastankom prvih tiskanih knjig, ki so zakoličile slovenski knjižni jezik in spodbudile proces narodnega zavedanja. Hkrati je narodu prineslo začetek bogoslužja in šolstva v slovenskem jeziku.

Eden od glavnih predstavnikov reformacije pri nas je bil pisatelj Primož Trubar. Leta 1550 je izdal prvo slovensko tiskano knjigo *Katekizem* in še istega leta tudi *Abecednik*. Kasneje sta se pojavili še slovnica *Zimske urice* Adama Bohoriča (1584) in *Otročja biblija* Sebastijana Krelja (1566). V obdobju reformacije, leta 1583, smo dobili tudi prvi prevod *Svetega pisma* v slovenski jezik, za kar je poskrbel Jurij Dalmatin.

Trubarjeva *Katekizem* in *Abecednik* veljata za najpomembnejši knjigi slovenske zgodovine, saj je z njunim izidom slovenščina postala knjižni jezik. Ko je Trubar izdal *Katekizem*, ki temelji na delih Veita Dietricha, Martina Lutra, Matije Vlačiča Ilirika in Johanna Brenza, se je podpisal še s psevdonimom »ilirski domoljub«. S knjigo je hotel učiti Slovence protestantske vere. *Katekizem* obsega 260 strani, na katerih je nekaj osnovnih protestantskih naukov, šest pesmi, dve molitvi in pridiga o veri. V delu je Trubar narod prvič imenoval Slovenci.

Ker se je zavedal, da bo moral prebivalce najprej naučiti osnov branja in molitev, je istega leta izdal

še veliko krajši *Abecednik*, ki obsega le osem strani. Trubar je o tem delu zapisal: »Ane bukvice, iz tih se ti mladi inu preprosti Slovenci mogo lahko v kratkim času brati navučiti.« Če je bil *Katekizem* namenjen bolj izobraženemu bralstvu, je bil *Abecednik* namenjen manj pisemnim ljudem. Za osnovo slovenskega jezika, v katerem sta nastali prvi tiskani knjigi pri nas, je Trubar vzel osrednjelovenski prostor, kjer sta se mešali gorenjščina in dolenjščina. Najprej je pisal v gajici, kasneje se je odločil za lažjo latinico.

Zato je dan reformacije po splošnem prepričanju predvsem praznik tolerance.

Kako pa je z bralno kulturo danes?

Raziskava *Bralna kultura in nakupovanje knjig v Sloveniji* iz leta 2015 je pokazala, da se je 68 odstotkov anketirancev označilo za bralce knjig, vendar je bilo takih, ki so v zadnjih 12 mesecih prebrali najmanj eno knjigo, le 58 odstotkov. Ž. H.

KANTAVTORSKE KVANTE

JEŽKOVA NAGRADA ZA LETO 2020 ČRNUČANU VLADU KRESLINU

Vlado Kreslin že več kot 40 let daje pečat programom nacionalnega radia in televizije ter širši slovenski kulturi in je v marsičem pravi nadaljevalec duha Franeta Milčinskega - Ježka. In ljubljene občinstva. Že desetletja iz leta v leto, iz dneva v dan živimo v objemu njegove glasbe, verzov, prepoznavnega vokala in vrednot, ki so hvalnica svetu, ki ga je prehodil skoraj v enem dihu in v katerem bi rad ostal za zmeraj.

Glasbeno kariero je začel leta 1970 kot bobnar v skupini Apollo. Kot pevec je nastopal s skupinami Špirit group (1973), Zodiac, Izvir, Horizont (1975–1978), Sanje in Avantura (1979). Leta 1980 je zmagal na *Slovenski popevki s skladbo Dan neskončnih sanj*. Leta 1983 se je priključil skupini Martin Krpan. Nastopali so kot predskupina Roryja Gallagherja, R.E.M, Michaela Chapmana in Boba Dylana. Leta 1991 se je začel glasbeno družiti s starejšimi godci iz rojstnih Beltincev – Beltinško bando. Posvetil se je ljudski glasbi in povzročil pravi preporod slovenske etno glasbe. Približal jo je mlajšim generacijam, demarginaliziral in rehabilitiral je prekmursko narečje. S skupino Mali bogovi in Beltinško bando je združeval včeraj in danes, lokalno in globalno. V Beltinški bandi zdaj delujeta že druga in tretja generacija ljudskih muzikantov. Kreslin večkrat sodeluje z drugimi glasbeniki iz Slovenije (Siddharta, Gal in Severa Gjurin) in tujine (Allan Taylor, The Walkabouts, Rade Šerbedžija, Parni valjak, Hans Theessink, Vlatko Stefanovski, Chris Eckman, Damir Imamović, Dubliners, Antonella Ruggiero, Barcelona Klezmer Gipsy Orchestra, Fergus Mustafov, Frères Guissé). Novembra 2018 je bil premierno predstavljen biografski dokumentarec *Poj mi pesem*, ki ga je režiral Miran Zupanič.

Če je Kreslin kot pevec trdno zvezan s specifično prekmursko grenko-sladko melanholijo, če toliko njegovih pesmi zaznamuje nekoliko razčustvovano hrepenenje po odnosih, krajih in časih, v katere se, po vsem sodeč, ni mogoče vrniti,

FOTO IGOR MODIC

ga kot pesnika v odnosu do preteklega odlikuje blag, a tudi treznejši samoironični humor. Svoje pesniško poslanstvo je skoraj kot oporoko ubesedil v eni od najlepših pesmi *Dokler se srce ne ustavi*:

*Dokler se srce ne ustavi,
do takrat ti bom pel.
In našel stvari v glavi,
ki jih ne bi smel.
Ko pa zakliče glas,
da je prišel čas,
zapojem vam še o roži,
ki cveti za nas.*

Vlado Kreslin nedvomno žlahtno sledi tradiciji Ježkovega izročila in z avtorskim delom prinaša v slovenski kulturni prostor duha svobode, solidarnosti, tolerantnosti in življenjske radosti.

Ž. H.

O VRTIČKARJIH PO NOVEM LETU

Na levem bregu Save v spodnjih Črnučah je od starega črnuškega mostu do štiripasovnega viadukta na Štajerski cesti pravo vrtičkarsko velemesto. Mestni inšpektorji so vrtičkarjem, ki so prejeli opozorilo na zapisnik glede odstranitve objekta, v zvezi z nadzorom vrtičkov na območju spodnjih Črnuč poslali obvestilo, da je zaradi pandemije rok, ki so ga postavili ob vsakem pregledu, podaljšan do 31. januarja 2021.

Novih relevantnih informacij žal nimamo, saj je v današnjih razmerah nemogoče napovedati, kakšno stanje bo čez dva meseca. Zavezanci, ki so že prejeli obvestila inšpektorjev, lahko

počakajo do konca januarja prihodnje leto, ko bodo prejeli nova obvestila.

Na ogledu in pogovoru z vrtičkarji je bil 15. oktobra tudi župan Zoran Jančič s sodelavci. Župan je obljubil, da bo postopek brez izjem za vse enak. Če

se ilegalni vrtičkarji ne bodo strinjali s pogoji inšpektorata, bodo morali oditi drugam. Na tem območju več kot 300 vrtičkarjev čaka na dokončno odločitev mestnega inšpektorata.

Ž. H.

NA KRATKO

»PRVI PEVEC MED NAMI«

Rojstvo je praznik, čeprav v Prešernovem primeru za Slovence to ni. Vendar si ga kljub temu pričarajmo. Preberimo kaj njegovega, čeprav se ga je bilo v osnovni šoli zoprno učiti na pamet.

Dr. France Prešeren se je rodil 3. decembra 1800 v Vrbi na Gorenjskem kot tretji otrok in prvi sin Šimnu Prešernu (1762–1837) in

materi Mini (1774–1842), rojeni Svetina. Pri hiši se je po domače reklo »Pr' Ribč« in tam je mali France s sestrami in bratoma preživel otroška leta.

Postal je prvi slovenski pesnik v modernem smislu in z njegovo poezijo smo Slovenci, v literarnem pogledu, postali enakovredni evropskim narodom. Danes velja Prešeren za enega od največjih slovenskih pesnikov in slovenskih simbolov, njegovo sedmo kitico *Zdravljice* smo vzeli za himno, na bankovcu za 1000 slovenskih tolarjev je bila njegova podoba, danes ga na kovancu za 2 evra nosimo v denarnicah.

*Bog živi vas Slovenke,
prelepe, žlahtne rožice;
ni take je mladenke,
ko naše je krvi dekle;
naj sinov
zarod nov
iz vas bo strah sovražnikov!*

(5. kitica *Zdravljice*)

PETINA OTROK V VRTCIH

Ljubljanski vrtci od 26. oktobra delujejo v zmanjšanem obsegu, ki zagotavlja nujno varstvo otrokom, katerih starši so zaposleni in varstva ne morejo zagotoviti drugače. V tem času v vrtec vsak dan sprejmemo povprečno 20 odstotkov vpisanih otrok.

Vrtec Črnuče deluje na vseh štirih lokacijah, torej v enoti Ostržek, Sonček, Sapramiška in Gmajna. Osnovno vodilo je, da pridejo v vrtec samo zdravi otroci oziroma zaposleni in da dosledno upoštevamo priporočila NIJZ. O organizaciji dela in skupin starše redno obveščamo na spletni strani vrtca, po e-pošti in eAsistentu.

Starši, katerih otroci v tem času ne obiskujejo in ne bodo obiskovali vrtca, bodo za dneve odsotnosti otroka oproščeni plačila. Starši, ki bodo otroke pripeljali v vrtec, bodo plačali znesek, ki jim je določen z odločbo CSD.

Kljub nekoliko drugačnemu času bo december v našem vrtcu pozitiven, poln sodelovanja, pripadnosti in optimizma. Z različnimi dejavnostmi bomo omogočili otrokom

KOMEMORACIJA OB DNEVU SPOMINA NA MRTVE

Tako kot vsako leto smo se 21. oktobra ob 17. uri zbrali na črnuškem pokopališču, da bi se poklonili borcem in herojem, ki so se v letih narodnoosvobodilne vojne borili za našo svobodo.

Tokrat je bilo zaradi covid-19 in ukrepov za preprečitev širjenja virusa vse drugače. Bilo nas je malo, z zaščitnimi maskami na obrazu smo ohranjali zapovedano razdaljo. Ni bilo šolarjev Osnovne šole narodnega heroja Maksa Pečarja, ki so doslej vedno sodelovali s kulturnim programom. Ni bilo pevcev KUD »Svoboda« Črnuče, ki so vselej zapeli nekaj partizanskih pesmi. Pogrešali smo jih.

Predsednik ZZB za vrednote NOB s Črnuč Rudi Vavpotič je pozdravil vse prisotne in se zahvalil, da smo prišli v teh razmerah. Pred spomenikom smo položili venec, prižgali svečo, Robert Kojc nam je namenil nekaj misli. Ko smo se razhajali, sem pomislila, ali se bomo drugo leto vseh, katerih imena so vklesana v nagrobnik, lahko spomnili bolj slovesno in množično, tako kot vedno doslej.

Marija Milena Lešnjak

potovanje v domišljijo, jim napolnili srce z radostjo in veselje doživeli praznične dni. Otroci se bodo družili v varnem »mehurčku« svoje igralnice, sodelovali bodo v različnih ustvarjalnih dejavnostih, izdelovali novoletne voščilnice ter se naučili kakšno novo pesem. S pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije se bodo povezali s prijatelji, si izmenjali ideje, skupaj zapeli pesem ali drug drugemu pripravili presenečenje. S pravljicami bomo popeljali otroke v deželo domišljije, okrasili bomo vrtec, postavili novoletno smrečico, obiskal nas bo tudi dedek Mraz.

Nekatere dejavnosti bodo seveda potekale na prostem. Naša igrišča so spodbudno učno okolje in prostor za razvijanje motorike. Jeseni smo delno obnovili igrišči v enotah Sonček in Ostržek. Sredstva v višini 5526 evrov za nakup igrala v enoti Ostržek nam je zagotovila črnuška četrtna skupnost.

**Kolektiv Vrtca Črnuče
in ravnateljica Andreja Klopčič-Hološević**

POLICIJA

VARNOST IN POSTOPKI MED PANDEMIJO NA ČRNUČAH

Policisti bežigradske policijske postaje so od 21. avgusta do začetka novembra na območju četrtne skupnosti obravnavali različne kršitve in kazniva dejanja.

Med kaznivimi dejanji so obravnavali:

- 1 primer nasilja v družini po členu 191 KZ-1,
- 16 tatvin po členu 204 KZ-1,
- 19 velikih tatvin po členu 205 KZ-1,
- 1 primer zatajitve po členu 208 KZ-1,
- 1 primer poškodovanja ali uničenja stvari, ki so posebnega kulturnega pomena ali naravne vrednote, po členu 219 KZ-1,
- 1 primer uporabe ponarejene bančne, kreditne ali druge kartice po členu 247 KZ-1.

S področja javnega reda in miru so obravnavali 10 kršitev, pri čemer so bili kršiteljem izdani plačilni nalogi.

Med prometnimi kršitvami so obravnavali 164 kršitev cestnoprometnih predpisov. Kršiteljem so napisali 146 plačilnih nalogov. Na okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek za prekrške, so posredovali devet obdolžilnih predlogov, izrekli so pet opozoril ter spisali štiri obvestila o prekršku.

Obravnavali so tudi 10 prometnih nesreč, med njimi dve s telesnimi poškodbami, v preostalih je nastala le gmotna škoda. Največ prometnih nesreč se je zgodilo zaradi nepravilnega premika z vozilom, nepravilne strani in smeri vožnje ter nepravilne hitrosti.

Ne gre prezreti policijske akcije, ko so policisti 29. novembra okoli 8. ure v Črnučah ustavljali vozilo znamke BMW, a voznik ni upošteval njihovih svetlobnih in zvočnih signalov ter je vozil naprej proti Domžalam. Večkrat so ga poskusili ustaviti, a se voznik ni dal in je vozil proti Trojanam, pri tem pa ni upošteval signalizacije, vozil prehitro in bi skoraj povzročil nesrečo. Policisti so ga ustavili šele s pomočjo stingerja, ki ga je voznik prevozil v naselju Kapla. Ko ni mogel več nadaljevati vožnje, je zapeljal na travnik, izstopil iz vozila in vpil na policiste, ti pa so uporabili prisilna sredstva in ga obvladali. Dvajsetletnik je pri tem enega policista ugriznil v roko in ga lažje poškodoval. Vozniku so odredili preizkus z alkotestom, ki je bil negativen, hitri test na

prepovedane droge pa je bil pozitiven. Ker je kršil tudi vladni odlok, je dobil plačilni nalog, so sporočili s PU Ljubljana.

Delež organizirane kriminalitete ostaja na ravni izpred preteklih let. Pri preiskovanju tovrstne kriminalitete gre običajno za dalj časa trajajoče preiskave, v katere so vključene različne službe na območju Slovenije in tuje varnostne službe. Slovenska policija v kampanji Europol sodeluje pri ciljnem iskanju storilcev hujših kaznivih dejanj, neposredno pa v kampanjo, ki se osredotoča zgolj na spolne prestopnike, ni vključena. Na podlagi med sabo povezanega projekta »most wanted persons« Slovenija med drugimi storilci hujših kaznivih dejanj išče štiri osumljence zaradi kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost. Na splošno sodelujejo v vseh organizacijami na področju varnosti tako v Evropi kot drugje po svetu.

Tomaž Tomaževič, predstavnik za odnose z javnostmi, policijski inšpektor na PU Ljubljana

BICIKELJ TUDI NA ČRNUČAH

Skoraj devet let in pol mineva, odkar je v Ljubljani zaživel sistem izposoje koles Bicikelj. V tem času so našli več kot sedem milijonov izposoj. Vsako kolo je v povprečju izposojeno osemkrat na dan, so zapisali na občini. Sistem izposoje koles so nadgradili, saj si želijo omogočiti uporabnikom še preprostejšo uporabo. Konec leta bo po tej širitvi skupaj 86 postajališč, koles pa 860. Aktivnih uporabnikov je trenutno domala 50.000.

Izposoja in uporaba koles bosta po novem še bolj preprosti. Uporabniki si bodo kolesa še naprej lahko izposojali z urbano, toda po novem jim je na voljo tudi mobilna aplikacija bicikelj, prek katere bodo lahko dostopali do svojega uporabniškega računa, spremljali razpoložljivost koles in ključavnic ter si izposojali kolesa. Nov sistem deluje z uporabo šestmestne PIN-kode. Ta se bo uporabnikom posodobila samodej-

no, in sicer bosta obstoječi štirimestni kodi na koncu dodani dve ničli.

V okviru nadgradnje je Europlakat na vseh postajališčih v terminale vgradil strojno opremo, ki podpira novo generacijo programske opreme za upravljanje sistema, so pojasnili na ljubljanski mestni občini. Nadgradnja vključuje zamenjavo celotne strojne opreme na terminalih in namestitve zaslonov na dotik. Financira jo zasebni partner Europlakat, stala pa je približno 400.000 evrov.

Grbina na Cesti Ceneta Štuparja

Na občini so poudarili, da je priljubljenost izposoje koles preseгла pričakovanja, zato mrežo postajališč in koles vztrajno širijo. Letos so postavili devet novih postajališč, in sicer na lokacijah Koseze (Bajer), Celovška cesta (Dravljje), Kolezija, Cesta na Brdo, Polje-Studenec, Zadobrovska, Zalog in Črnuče. Še devet postajališč načrtujejo prihodnje leto. Ob tem so pojasnili, da bo dodatno dve postajališči financiralo podjetje Lek, po eno še Hofer, Lidl, Supernova, Ikea in Butan plin. Ž. H.

NA KRATKO

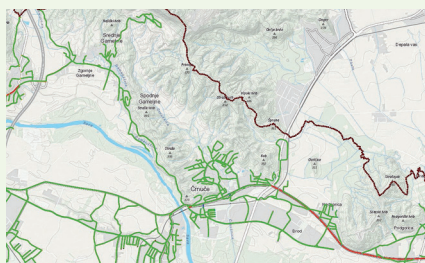
EVROPSKO PRVENSTVO UEFE V LJUBLJANI

Ljubljana bo prihodnje leto gostila zaključni turnir evropskega prvenstva Uefe do 21 let. Gostili bomo četrtfinalno tekmo, ki bo 31. maja 2021, ter finalno tekmo 6. junija 2021. Delovni sestanki in oddaje konceptov izpeljave prireditve že potekajo skladno s pričakovanji Uefe.

V dogodek so vključene tudi četrtne skupnosti, ki bi v sodelovanju z lokalnimi društvi pripravile najmanj eno aktivnost na temo nogometa (nogometna tekma, kratka šola oziroma delavnica nogometa za najmlajše, lahko tudi ustvarjalna delavnica na temo nogometa ...) v okviru proračunskih sredstev naše četrtne skupnosti. Ideja je tudi priprava štafete – nogometne žoge iz ene v drugo četrtno skupnost, podobno kot je bilo pri projektu *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope*. Dogodki bi v četrtnih skupnostih potekali aprila, maja in junija (do finalne tekme). V prihodnjih dveh mesecih bo MOL za Uefo oblikovala skupni seznam načrtovanih dogodkov za četrtne skupnosti. Ž. H.

ZIMSKA SLUŽBA JE PRIPRAVLJENA

V Ljubljani smo dočakali prvo sneženje v sezoni 2020/21. Ekipe zimske službe, ki jo izvaja koncesionar KPL d.o.o., so bile v polnem pogonu.

V torek, 2. decembra, je v Ljubljani rahlo snežilo. Ekipe zimske službe so ob 14. uri izvedle posipanje cest prve in druge prioritete. Zvečer in ponoči so se padavine okrepile, zato so ekipe ob dveh zjutraj plužile in posipale vse ceste na območju Mestne občine Ljubljana, ob treh zjutraj so aktivirali tudi ročne skupine za čiščenje pločnikov in kolesarskih stez. V akciji je sodelovalo 342 delavcev, okvirno so porabili 520 ton soli.

Ekipe zimske službe so že prejšnje dni ukrepale predvsem na območju ljubljanskih hribov, kjer se zima običajno najbolj oziroma najprej pozna, v noči s 1. na 2. december so izvedli mokro posipanje vseh cest prve in delno tudi druge prioritete, da bi preprečili morebitno poledico in oprijemanje (napovedanega) snega.

Zimske razmere nastanejo, ko je zaradi zimskih pojavov (sneg, poledica in drugo) lahko ogrožen normalen potek prometa. Opravljanje zimske službe poteka po prioritetah, kar pomeni, da najprej očistijo ceste in postajališča za javni prevoz, nato pločnike, potem kolesarske steze in parkirna mesta.

Koncesionar KPL d.o.o. ima na sedežu družbe organizirano 24-urno dežurno službo. Njena naloga je, da neprekinjeno spremlja stanje in razmere na voziščih ter ob morebitni poledici ali začetku sneženja v najkrajšem možnem času aktivira dežurne posipalce.

TENIS VSE LETO

Športni park Ludus v spodnjih Črnučah je bogatejši za tri najsodobnejša teniška igrišča. Projekt je vreden 250.000 evrov. Igrišča so od oktobra do maja pokrita, tako da je tam mogoče igrati tenis vse leto. Spomladi, ob ugodnih vremenskih razmerah, streho odkrijejo. Trenutne razmere ljubiteljem tenisa niso najbolj naklonjene, čeprav je notranost igrišč opremljena z najsodobnejšimi klimatskimi napravami. Ž. H.

SEČNJE NA OBMOČJU ČRNUČ

V gozdovih blizu Črnuč večkrat izvajajo sečnje, ki so nujne zaradi nege gozda, pomladitve ali iz sanitarnih razlogov; večinoma gre za kombinacijo naštetih vzrokov. Na območju Sračje doline je bilo do sredine decembra posekano drevje zaradi nege in pomladitve gozda ter oslabilo in poškodovano drevje iz sanitarnih razlogov.

Občasno je nujna tudi sečnja »nevarnih dreves«, se pravi drevja, ki je potencialno nevarno za objekte pod gozdom oziroma mimoidoče. Primer tega je bila sečnja v začetku letošnjega leta ob večstanovanjski stavbi na Cesti Ceneta Štuparja. Takšna sečnja je načrtovana tudi za prihodnje leto, in sicer ob Gameljski cesti. Vplivala bo na lokalni promet, saj bodo morali cesto za nekaj dni zapreti.

Letos je bilo večje sečišče na območju katastrske občine Črnuče, kjer so sekali ob grebenu (in vzhodno proti dolini), ki vodi od Hrastovca proti Straškemu vrhu. Večinoma so sekali oslabilo in suho drevje, nekaj je bilo tudi redne sečnje za nego gozda ter iz sanitarnih razlogov. Na podlagi odločb, izdanih letos, bo na območju Črnuč prihodnje leto predvidoma več kot 20 sečenj, ki bodo večinoma zunaj najbolj obiskanih poti.

Marijana Tavčar, Zavod za gozdove Slovenije

BREZPLAČNA SOL ZA POSIPANJE

Meščani lahko na sedežu družbe KPL d. o. o. na Tbilisijski ulici 61 vsak dan – od ponedeljka do sobote med 7. in 17. uro ter ob nedeljah od 7. do 13. ure – brezplačno prevzamejo 15 kilogramov soli za posipanje. Posamezniki morajo ob prevzemu soli pokazati osebni dokument, iz katerega je razvidno, da so meščani Mestne občine Ljubljana, s seboj pa naj imajo ustrezno posodo za prenos soli.

Vita Kontić Bezjak, strokovna sodelavka za odnose z javnostmi, mestna uprava OGD

RAZVEDRILO SUDOKU

	2	3	4		1	5	7	
7								4
			3		9			
	4			8			1	
		1				8		
	3			5			4	
			5		6			
2								3
	6	8	9		2	1	5	

Z	S	L	Z	7	6	8	9	E
E	9	6	8	L	7	5	Z	
Z	8	7	9	E	S	L	6	L
9	7	Z	L	S	L	6	E	8
S	E	8	7	6	Z	L	9	
6	L	Z	E	8	9	Z	7	S
L	Z	9	6	Z	E	5	7	8
7	6	E	S	Z	8	9	L	Z
8	Z	S	L	9	7	E	Z	6

		6				5		
			2	8	9			
8				6				2
1	5		8		6		2	3
	8						4	
4	9		7		5		1	6
2				5				4
				6	1	8		
		9					3	

8	9	E	Z	L	7	6	L	S
6	S	Z	8	L	9	7	Z	E
7	L	L	E	S	6	8	9	Z
9	L	8	S	Z	L	E	6	7
S	7	L	L	6	E	Z	8	9
E	Z	6	9	7	8	Z	S	L
Z	6	7	L	9	S	L	E	8
L	E	9	6	8	Z	S	7	L
Z	8	S	7	E	L	9	Z	6

			7	5	2			
7				9				5
	8						6	
8	3						7	6
	4						5	
9	2						3	4
	7						1	
1				4				8
			6	1	5			

E	7	Z	S	L	9	8	6	Z
8	6	9	7	7	Z	E	S	L
Z	L	E	8	6	9	7	7	
7	E	8	L	9	S	Z	Z	6
6	S	Z	8	Z	E	L	7	9
9	Z	L	6	Z	7	S	E	8
Z	9	6	7	E	L	Z	8	S
S	Z	E	9	6	8	7	L	Z
L	8	7	Z	S	Z	6	9	E

	1						2	
5				9				3
			3		4			
	7	2	6		3	8	9	
	8	5				1	3	
	4	9	1		2	5	6	
				9		8		
2					7			9
9							4	

L	7	Z	S	E	Z	9	6	8
6	8	E	9	Z	7	L	S	Z
9	S	Z	8	L	6	7	E	7
Z	E	S	Z	8	L	6	7	E
E	L	6	7	Z	S	8	9	
7	6	8	E	S	9	Z	Z	L
S	L	6	7	Z	E	8	9	Z
E	Z	9	L	6	8	7	Z	S
8	Z	7	L	9	S	E	L	6

KORONAVIRUSNI HUMOR

Seveda se nihče noče norčevati iz žrtev koronavirusa. Ali iz nevarnosti okužbe. Če imajo strokovnjaki prav, bo virus z nami več mesecev, dokler ne bo pod nadzorom z rednim umivanjem rok, varno razdaljo in cepivom. Nekaj časa pa lahko varno preživite s koronavirusnim humorjem.

Ne kličite policije o sumljivih ljudeh v sosesčini, to so vaši sosede brez ličil in z neurejenimi lasmi.

Ali kdo ve, se lahko že tuširamo? Ali si moramo kar naprej umivati roke?

Prva žrtev virusa je bila Corona. Ne gre toliko za šalo, kolikor gre za mehiško znamko piva.

Med karanteno je policist opazil moškega, ki je sedel na stopnicah in z daljnogledom čez cesto opazoval soseda. Policist je moškemu s prijaznim glasom svetoval: »Prepričan sem, da jo pogrešate, toda ne pozabite, da varna razdalja pomeni, da morate biti šest metrov stran od nje.«
»Ne bo težav,« je odgovoril moški, »to je 94 metrov manj od prepovedi približevanja.«

Ta virus je naredil tisto, česar ni mogla nobena ženska: odpovedal je vse športe, zaprl vse lokale in moške zadržal doma.

Izrekamo sožalje poročenim moškim, ki so rekli ženi: »To bom naredil, ko bom imel čas!«

Karantena nas je spremenila v pse. Ves dan hodimo po hiši in iščemo hrano. Rečejo nam »ne«, če se približamo neznanecem in resnično navdušimo nad vožnjo z avtomobilom.

KRIŽANKA

							KRIŽANKA ZA KRATEK ČAS	ZBORNIK, LETOPIS	DEL POSTELJNINE	ŠVICARSKA ALPСКА SMUČARKA (LARA)	TELEVI-ZIJKARŠIRCA	ZVEZDA, KI ZAŽARI IN POSTOPNO IZGINE	RIMSKI BOG LJUBEZNI	ČLAN KLUBA VESNA	KOST NA SPODNJEM DELU HRBTENICE	
							POMORŠČAK NA LADJI ARGO									
							SREDIŠČE PREKIJE									
							NEMOST									
							ANDRAŽ HRIBAR			VRHNJA PLAST ZEMLJE Z RASTLINJ.	AZIJ. VODNI BIVOL REKA V SIBIRIJI					
							PESNIK GRUDEN									
SREČNO IN ZDRAVO 2021 VAM ŽELIMO	SVOJOST, IZVIRNOST, POSEBNOST	ZNAME-NITOST VOLČJEGA POTOKA	NAŠA PEVKA (METKA)	JUŽNO-AMERIŠKA KUKAVICA	DELAVEC V VOSKARNI	FINSKO JEZERO AM. PISEC SINGLAIR						VELIKA VEŽA	AKTINIJI AM. SLIKAR (MARK, 1903-1970)			
NAŠ PISATELJ (VETER NI MA CEST)								URARSKA DELAVNICA								
								OTROŠKO POČETJE								
OPREMA ZA VRT														OBOROŽEN NAPAD NA ZNANO OSEBNOST	GLADILKA TKANIN	
IGRALEC NA OBOO							KROVEC S SLAMO	ZILJSKA DOLINA PREBIVALCI IRJA								
TOČENJE SOLZ, JOKANJE				NAŠ DESKAR (ŽAN) NOVEC, DENAR					RUS. RUD. MESTO CURD JÜRGENS							
SMILJAN ROZMAN			M. IME NAŠ KOLESAR (GREGA)							ČEBELJI PANJ		TRENER (MATJAŽ) POUK, NASVET				
MAJSKI HROŠČ						OLGA ČEČKOVA		JUPITROVA ŽENA VRTNA SENČNICA								
PESNIK ŽUPANČIČ					KALCIJ	MESTO V JUGOZAH. FRANCIJI			LANTAN IGOR SAMOBOR				TOMAŽ LORENZ NOBELIJ			
ROPARSKA SLADKOVODNA RIBA						NEGATIVNA GLAVNA LITERARNA OSEBA										
RAZSTAVLJANJE SESTAVLJ. BESED						ŠIROK POLKROŽEN MORSKI ZALIV				VIŠINSKA TOČKA NA ZEMLJEVIDIH						

Kaj imajo skupnega koronavirus in testenine?
Kitajci so si jih izmislili, Italijani pa razširili po svetu.

»Babica, daj mi torbico, sicer bom za-kašljala.« Je to še vedno dobra šala? Da, za nekatere, za druge pa preveč.

Dunajski pogrebni zavod je oktobra povzročil nemir na internetu. Na zaščitnih maskah je imel natisnjen slogan: »Zanikanje koronavirusa rešuje delovna mesta.«

Svet se je postavil na glavo: starejši se prikrađejo iz hiše, njihovi otroci pa vpijejo, naj ostanejo v zaprtih prostorih.

Rekli so, da so rokavice in maske več kot dovolj za nakupovanje. Vsi drugi so bili še vedno v čevljih, hlačah in puloverju. O bog, kako mi je bilo nerodno.

Dragi sodržavljanji, to, da se v času karantene pogovarjate s hišnimi ljubljenci, je normalno. Zaradi tega vam ni treba klicati. Strokovno pomoč poiščite šele, ko vam bodo začeli odgovarjati!

Najlepša hvala, vaši prezaposleni psihiatri in psihoterapevti.

Pravkar sem poklical po telefonu profesorja na Kitajskem. Pravi, da se zdaj ne spleča zboleti za covidom-19, saj pričakujejo, da bo covid-20 zunaj januarja.

Zdravnik: »Žal mi je, opazili smo, da imate en testis iz lesa, drugega pa iz kovine.« Pacient: »Kako imam lahko potem dva zdrava otroka?« Zdravnik: »Koliko sta stara?« Pacient: »Ostržek ima šest let, mali Terminator pa tri.«

RECEPT

POLNOČNA JUHA

(ZA 4 OSEBE)

SESTAVINE:

- 250 g mešanega mletega mesa
- 2 žlici olja
- 125 g kranjske klobase
- 1 čebula
- 2 stroka česna
- 3 žlice paradižnikove mezge
- 250 g sveže paprike
- 350 g fižola
- 250 ml rdečega vina
- 2 zelenjavni jušni kocki
- sol
- čili
- sladkor
- blaga čili paprika (za okras)

PRIPRAVA:

1. Kranjsko klobaso narežite na rezine, grobo nasekljajte čebulo, česen olupite in stisnite s stiskalnikom.
2. Na vročem olju dobro prepražite mletno meso.
3. Dodajte čebulo, česen in kranjsko klobaso in vse dobro prepražite.
4. Dodajte še paradižnikovo mezgo in papriko, narezano na trakove, dobro premešajte in prepražite.
5. Prepraženo zmes zalijte s pol litra vode, rdečim vinom in dodajte jušni kocki. Začinite po okusu z izbranimi začimbami in sladkajte.
6. Kuhajte na šibkem ognju najmanj pol ure.
7. Tik pred koncem dodajte fižol iz pločevinke in juho po potrebi še začinite.
8. Postrezite okrašeno s čilijem.

ODSTRANIMO ZAPUŠČENA VOZILA IZ ZELENE LJUBLJANE

POKLIČITE ENOTNI KONTAKTNI CENTER: 01 7888 098

Mestna občina
Ljubljana

**MESTNO
REDARSTVO
LJUBLJANA**
VARNOST · PROMET · ŠKROVNOST

